

[Tugendhat a jeho výrok o pravdě]

Ladislav Hejdánek

This is a part of the original document:

[2002](#)

jedná se o část původního dokumentu:

[2002](#)

◆ myšlenkový deník – záznam, česky, vznik: 9. 9. 2002

◆ philosophical diary – record, Czech, origin: 9. 9. 2002

[Tugendhat a jeho výrok o pravdě]

Ernst Tugendhat řekl kdysi v jednom interview (bylo to ocitováno v nadpise, k rozhovoru došlo 1994 v Curychu), že „Die Wahrheit, auf die es ankommt, ist immer die Wahrheit, die einen selbst betrifft.“ Sama formulace, jejíž úmysl je nepochybně dobrý a vcelku správný (je to ostatně v duchu Kierkegaardově i Nietzscheově, prostě angažovanost, nikoli objektivnost), mne v lecčem dráždí. K pravdě prostě „nedochází“ (zejména ne „ono dochází k pravdě“, ani „ono dochází k tomu, že jde o pravdu“), ba ani „na pravdu“ nedochází, nýbrž pravda sama přichází, i když nikoli z minulosti, tedy nikoli jako něco již daného, již „jsoucího tu“, nýbrž z budoucnosti, a to proto, aby se s naší pomocí, za naší účasti stala čímsi přítomným a abychom my se tak stali přítomnými ve vztahu k této přicházející pravdě. A pokud jde o to, že se tato přicházející pravda týká nás, zase je třeba větší opatrnosti: netýká se nás tak, že by šlo o nás, tedy že by šlo o pravdu o nás; týká se nás, protože nás oslovuje, obrací se na nás, žádá si našich služeb, naší asistence, atakuje nás, chce po nás, abychom něco podnikli, ale kvůli něčemu jinému. Pravda chce vrhnout světlo ještě na něco jiného než na nás (i když ovšem vždy také na nás, neboť ve světle pravdy se ocitáme už tím, zda oslovení pravdy zaslechneme a zda je poslechneme a jak je poslechneme). Pravda se nás tedy primárně netýká tak, že bychom my byli jejím hlavním zájmem, ale jsme vždycky také jejím – byť někdy vedlejším – zájmem, tj. pravda se zajímá o nás jako o ty, kteří mají napomoci jejímu uplatnění, její platnosti, její vládě. Pravdě jde o pravdu, ne především o nás; my jsme tu jen proto, abychom se pravdě plně odevzdali, abych hned a na prvním místě sami pro sebe uznali její vládu a hned se dali do práce na tom, aby vládla ještě mocněji a v celém světě, „nad“ celým světem.

(Praha, 020909–1.)